

Олександр Ірванець

День Перемоги

*Часть сборника
Загальний аналіз (збірник)*

Олександр Ірванець
День Перемоги

«Фоліо»

2010

Ірванець О. В.

День Перемоги / О. В. Ірванець — «Фолио», 2010

«Була п'ятниця, восьме травня. Западав ясний, погожий вечір, свіжий і зоряний. Марко з Яном сиділи під парасольками вуличного кафе, допиваючи вже по третій гальбі пива. Вони заприятелювали порівняно недавно – трохи понад рік тому, на засіданні літературної студії при редакції міської молодіжної газети...»

© Ірванець О. В., 2010

© Фолио, 2010

Содержание

* * *	5
Конец ознакомительного фрагмента.	8

Олександр Ірванець

День Перемоги

*Усім великим перемогам
і їхнім переможцям присвячую*

Автор

* * *

Була п'ятниця, восьме травня. Западав ясний, погожий вечір, свіжий і зоряний. Марко з Яном сиділи під парасольками вуличного кафе, допиваючи вже по третій гальбі пива.

Вони заприятелювали порівняно недавно – трохи понад рік тому, на засіданні літературної студії при редакції міської молодіжної газети. Обоє виявилися зволениками поезії, тож і зараз, присьорбуючи пиво, вели ту саму нескінченну розмову, яка тривала поміж ними вже понад рік.

– Ну добре, української літератури нема. Усі ті тичини-сосюри давно повимирали. Та й що вони писали!.. – запально-запитально колошкався Ян. – Друге діло – російська література. Особливо – Поезія.

– Поезія – це завжди інша річ. Чи «друге діло», як ти ось щойно сказав, – Багатозначно підтакнув Марко й одним духом допив своє пиво. Подивившись у порожню гальбу, він раптом народив пропозицію: – Слухай, а як стосовно того, щоби полірнути?

– Що полірнути? – Ян, занурений у свою викривально-похвальну промову на честь поезії, не одразу вхопив зміну теми. – А, полірнути? Чом би й ні?

У пожежній частині, де Марко заробляв свій хліб насущний художником-оформлювачем, саме сьогодні видали премію за перший квартал. Марко вже встиг купити в пенсіонера біля вокзалу томик Теккерей в доброму стані, тому тепер він не почувався зобов'язаним доносити додому й усю решту грошей. Дружині ж завжди можна сказати, що премію зрізали. Тож він помахом руки підкликав офіціанта й рішуче замовив пляшку портвейну.

Коли важка червона рідина солодко й повільно потекла стравоходами, Ян зробив було спробу повернутися до попередньої теми.

– Але й у російській поезії все не так просто. Ось я, наприклад, ціную Йосипа більше, ніж усіх тих жень, андрюш і робертів, разом узятих. Занадто багато вони про червоні прапори писали...

Марко, не маючи що заперечити (та й не особливо бажаючи заперечувати), лише кивнув головою й удруге приклався до склянки, у якій передбачливо залишив на два пальці вина. А Ян саме тим часом (часом Маркового ковтка) несподівано й раптово загубив нитку розмови. Він подивився на пляшку таким запитально-благальним поглядом, якого важко було не зрозуміти, і, коли Марко хлюпнув із неї до склянок, Ян швидко вхопив свою, підніс її до вуст та, замість перехилити напій, раптом запитав:

– Скажи, а звідки вони беруться?

– Хто – Вони? – Марко не зрозумів запитання. – Поети?

– Та ні. Ветерани, – Притишивши голос до гучного шепоту, вів своєї Ян.

– Як це – звідки? – і далі плутався Марко.

– Зараз поясню, – Пообіцяв Ян, цокнувши склом об скло. Друзі випили, перевели подих, і Ян продовжив. – От я сьогодні вранці їду до бібліотеки, коли в тролейбус на Театральній площі заходить ветеран. Невеличкий такий сивий дідок, орденів на ньому ось так от, – Ян провів ребром долоні собі по талії, нижче рівня столу, там, де Марко й не побачив, тільки вгадати

міг. – І він так владно, так жорстко подивився на всіх нас, хто їхав у тому тролейбусі: «Ану, хто мені тут місцем поступиться?», що одразу троє чи четверо людей встало. Він тоді сів, ще раз нас усіх поглядом обвів і поїхав собі...

– Ну і що тебе тут дивує? – запитав Марко й знову хлюпнув до склянок. – Завтра ж цей, День Перемоги.

– Так! – Ян перейшов уже на тихий шепіт, хоча окрім них у радіусі метрів десяти не було жодного відвідувача, лише понурий офіціант бовванів оддалік у дверях. – У тому то й уся річ. Скажи, чому їх не видно в інший час, протягом року? Ні влітку, ні восени, ні взимку?

– Гм, цікаво... – Марко замислено подивився в склянку й долив ще потроху, спершу собі, потім приятелеві. – Якщо чесно, то я теж колись думав над цим. Давай!..

Цього разу портвейн уже пройшов плавно й нечутно, лишивши по собі тільки гіркувату солодкавість у горлах. Сковтнувши слину, Марко продовжував:

– Як мені ще було років десять-дванадцять, до нас у школу теж часто приводили цих, ветеранів. Я тоді дивився на них і думав: «Коли я стану дорослим, вони вже всі повмирають, і моє покоління буде пишатися тим, що бачило ще живих учасників тієї війни».

Ян подивився на Марка впритул і нервово гигикнув. Марко кивнув, неначе зрозумівши це гигикання:

– А тепер ось мені вже сорок два, а я й далі щороку бачу їх у травні, на парадах. І бачитиму ще, за рік, за два, за п'ять. Спершу мені просто здавалося, а зараз я вже переконаний: я проживу своє життя, помру, а вони все йтимуть і йтимуть на тих своїх парадах.

Запанувала пауза. Ян замість відповіді простягнув руку через стіл і сам розлив пляшку до кінця. Вийшло майже по повній склянці. Друзі ніби за командою піднесли склянки й зробили по ковтку. Ян аж закашлявся: слова лізли з горла назустріч алкогольному напоєві.

– Слухай, а ти ніколи не замислювався, може, вони й справді вже померли?

Марко підвів на нього очі.

– А давай перевіримо...

* * *

Друзі розраховалися, тобто розраховався Марко. Ян був таки вийняв із кишені п'ятірку, але старший товариш зверхнім жестом руки зупинив його: облиш. Він дав понурому офіціантові п'ятдесятку і, щоб було без здачі, показав на пляшку коньяку місцевого розливу, яка сиротливо стояла в склянній стінці бару серед горшок і портвейнів:

– А це нам із собою. І пару бутербродів, тих, із оселедцем.

Цвинтар у їхньому місті був не далеко і не близько. Марко з Яном перебігли вулицю, заскочили до порожнього, чи й не останнього, тролейбуса, не компостуючи квитків, проїхали п'ять або й шість зупинок і, вийшовши в темряву, котра дедалі густішала, перетнули ще дві паралельні вулиці, уже переважно приватної забудови. Металева хвіртка, яка служила бічним входом на кладовище, виявилась відчиненою – Вона лише тихенько рипнула, коли двоє друзів протиснулися крізь неї і спинилися.

– Ну і що тепер? – запитав Ян здушеним голосом.

Неначе у відповідь, десь у приватному секторі хрипко прокукуриків півень. Його крик не злетів угору й не був підхоплений іншими півнями. Та й чи були на цій міській вуличці інші півні?

Марко примружив очі, поправив окуляри і, притискаючи до грудей пляшку, рушив уперед стежкою поміж могилами. Ян, боязко шулячись і озираючись, поплентав за ним.

Хвилин за десять вони вибрили на центральну алею цвинтаря, порівняно широку й освітлену двома слабенькими блідими ліхтарями. Сюди, на алею, теж виходили могили, але вони

були привітнішими, ніж ті, у глибині цвинтаря. Акуратно обкопані, доглянуті, із вінками й живими квітами в пляшках з-під кефіру та в майонезних слоїках.

– Тут лежать гідні люди, – Промимрив Марко, пробираючись ближче до світла. Повз могили двох міських голів, чії чорні гранітні голови суворо дивились у темряву з дорогих постаментів, повз могилу директора театру й головного лікаря міського шпиталю друзі нарешті вийшли до лавочки, яка самотньо стриміла під дальнім ліхтарем. Роззирнувшись і змахнувши невидиму кураву з дощок, Марко сів, затиснувши між колінами пляшку. Алюмінієва закрутка тричі тріснула в його пальцях.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.